નમાઝ જમાઅત કે સાથ પઢના ફર્ઝ હૈ

શૈખ અબ્દુલઅઝીઝ બીન અબ્દુલ્લાહ બીન બાઝ (રહ.)

બેનમાઝી કા અંજામ

શૈખ મુહમ્મદ બીન સાલેહ ઉષયમિન (રહ.)

તરજુમા : અબુ અબ્દુલ્લાહ મુહમ્મદ હારૂનખાન મુહમ્મદી સલફી

ગુજરાતી લીપીયાંતર : મૌલાના સફી સયદા (નડીઆદ)

ISLAMIC INFORMATION CENTRE - KUTCH
THE AUTHENTIC ISLAMIC LIBRARY

ઈસ્લામિક ઈન્ફર્મેશન સેન્ટર

હોટલ નુરાની પાસે, કાંડા બજાર, ભુજ - કચ્છ.

Mo. : 84017 86172 - www.iickutch.blogspot.in

નમાઝ જમાઅત કે સાથ પઢના ફર્ઝ હૈ

યે પૈગામ અબ્દુલ અઝીઝ બિન અબ્દુલ્લાહ બિન બાઝ કી તરફ સે તમામ મુસલમાનોં કે લિયે હૈ. અલ્લાહ તઆલા ઉનકી મગફિરત ફરમાએ. ઔર ઉનકો જન્નતુલ ફિરદૌસ મે જગહ અતા ફરમાએ.

અસ્સલામુ અલયકુમ વ રહમતુલ્લાહિ વ બરકાતુહૂ અમ્મા બઅદઃ

મુજે માલુમ હુવા કે બહોત સે લોગ જમાઅત સે નમાઝ પઢને મે સુસ્તી ઔર કાહિલી સે કામ લેતે હૈં. ષબૂત ઔર દલીલ કે લીયે યે કહેતે હૈ કે ફલાં ઔર ફલાં ઉલમા (મૌલાના લોગ) તો ઈસ મસઅલે મે યે સહુલત દેતે હૈં ઔર યે કહેતે હૈં. (વગૈરહ) લિહાઝા મુજ પર યે ઝિમ્મેદારી આઈદ હોતી હૈ ઔર યે મેરા ફર્ઝ હૈ કિ મેં ઈસકી અઝમત, અહમિયત, ફઝીલત, શાન વ મરતબે કો વાઝેહ તૌર પર બયાન કરૂં જીસકી અહમિયત વ અઝમત ખુદ અલ્લાહ તઆલાને અપની કિતાબ કુર્આન મજીદ મેં ઔર રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમને અહાદિષ મેં બયાન ફરમા દી હૈ. ઈસ મેં સુસ્તી, કાહિલી, કોતાહી કરના કિસી મુસલમાન કે લિયે જાઈઝ નહીં હે. અલ્લાહ તઆલાને કુર્આન મજીદ મેં જગહ જગહ નમાઝ કા તઝકિરા કીયા હૈ. નીઝ ઈસકી અઝમત, મુહાફિઝત ઔર જમાઅત સે નમાઝ અદા કરને પર બહુત ઝયાદહ ઝોર દિયા હૈ. ઈસ મેં કાહિલી વ સુસ્તી કરને કો મુનાફિકીન કી અલામત વ નિશાની બતાયા હૈ. ચૂનાંચે કુર્આન કરીમ મેં અલ્લાહ તઆલા કા ફરમાન હૈઃ

"હાફિઝૂ અલસ સ-લ-વાતી વસ્સલાતિલ વુસ્તા વ કૂમૂ લિલ્લાહિ કાનિતીન." (સુરઃ બકરહ : ૨૩૮)

તરજુમા : સબ નમાઝો કી હિફાઝત તો કરો હી કરો ઔર ખાસ તૌર પર બીચવાલી નમાઝ (નમાઝે અસર) કી ઔર અલ્લાહ કે લિયે અદબ સે ખડે રહા કરો.

આપ મુસલમાનોં કો નમાઝ કી હિફાઝત કરનેવાલે ઔર ઉસકી તાઝીમ કરનેવાલે હૈં, યે કિસ તરહ પહચાનોગે? જબ કિ વોહ નમાઝ કો અપને ભાઈયોં કે સાથ પઢને મેં પીછે રહ કર સુસ્તી વ કાહિલી સે કામ લેતે હૈં.

અલ્લાહ તઆલા કા ઈરશાદ હૈઃ **"વ અકીમુસ્સલાત વ આતુઝ ઝકા-ત વર-કઊ મઅર-રાકિઈન."** (સુરએ બકરહ : ૪૩)

તરજુમા : ઔર નમાઝ કાયમ કરો ઔર ઝકાત દો ઔર ઝુકનેવાલોં કે સાથ ઝુક જાઓ. યે આયતે કરીમા જમાઅત સે નમાઝ પઢને ઔર નમાઝીયોં કે સાથ નમાઝ મેં શામિલ હોકર નમાઝ અદા કરને પર વાઝેહ વ ઠોસ ષબૂત ઔર દલીલ હૈ. અગર ઈસ આયતે કરીમા કા મકસદ સિર્ફ નમાઝ કાયમ કરના વ પઢના હી હોતા તો

આયત કે આખરી ટૂકડે ''વર-કઊી મઅર-રાકિઈન'' રૂકુઅ કરો રૂકુઅ કરનેવાલોં કે સાથ યાની ઝુક જાઓ ઝુકને વાલોં કે સાથ કે બયાન કરને કા મતલબ વ વજહ સમજ મેં નહી આતી યા ઝિક્ર હી નહીં કી જાતી કયૂંકિ નમાઝ કે કાયમ કરને કા હુકમ તો આયત કે શુરૂઅ હી મેં દિયા જા ચૂકા થા. નિઝ અલ્લાહ તઆલા કા ફરમાન હૈઃ **''વઇઝા કુન્ત ફીહિમ ફ-અ-કમ-ત લહૂમુસ-સલા-ત ફલ તકુમ તાઈફતુમ મિન-હુમ મ-અ-ક વલ યઅ-ખુઝૂ અસલિ-હ-તહુમ ફ ઈઝા સ-જ-દૂ ફલ-યકૂનુ મિંવ વરાઈકુમ વલ તઅ-તિ તાઈફતુન ઉખ-રા લમ યુસલ્લૂ ફલયુસલ્લૂ મ-અ-ક વલ યઅ-ખુઝૂ હિઝ-રહુમ વ અસ-લિ-હતહુમ.''** (સુરઃ નિસાઅ : ૧૦૨)

તરજુમા : ઔર આપ (એ મુહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) જબ ઉનમેં (મુજાહિદીન કે દરમ્યાન) મોજુદ હોં, ફિર (જંગ કી હાલત મેં) ઉન્હેં નમાઝ પઢ્હાને લગો તો ઉનમેં કી એક જમાઅત આપ કે સાથ મુસલ્લેહ (હથીયાર લીયે હુવે) ખળી હો ફિર જબ વોહ સજદા કર લે તો પીછે આ જાએ ફિર દુસરી વોહ જમાઅત જીસને અભી નમાઝ નહીં પઢ્હી હૈ ઉનકી જગહ આ જાએ ફિર વોહ ભી આપકે સાથ અપના બચાવ કરતે હુવે અપને હથીયાર લીયે હુવે નમાઝ અદા કરે.

તો જબ અલ્લાહ તઆલાને હાલતે જંગ મે જમાઅત કે સાથ નમાઝ અદા કરને કો વાજીબ વ ઝરૂરી કરાર દિયા ઔર જમાઅત સે નમાઝ પઢ્હને કો માફ નહીં કિયા તો હાલતે અમન વ ચૈન મેં કૈસે છુટ મિલ સકતી હૈ ?

જમાઅત કે સાથ નમાઝ ન પઢ્હને કી અગર કિસી કો ઈજાઝત હોતી તો દુશ્મનોં કે આમને સામને મુકાબલે કે લીયે સફ બાંધે ઐન લડાઇ કે લીયે તૈયાર મુજાહિદોં કે લીયે જમાઅત કે બગૈર નમાઝ પઢ્હને કી બદરજહ ઉલા ઈજાઝત હોતી. મગર ઐસી સખ્તતરીન હાલત મેં ભી ઉન્હેં જમાઅત છોળકર નમાઝ પઢ્હને કી ઈજાઝત નહીં. જબ યે ઉનકે લિયે ષાબિત નહીં તો ફિર માલુમ હુવા કિ જમાઅત સે નમાઝ પઢ્હના અહમ વ ઝરૂરી વાજીબાત મેં સે હૈ ઔર કિસીકે લિયે જમાઅત કે બગૈર યાની જમાઅત છોળકર નમાઝ પઢ્હના જાઈઝ નહીં હૈ.

બુખારી વ મુસ્લિમ મેં અબૂ હુરૈરહ રઝિયલ્લાહુ અન્હુ સે મરવી હૈ વો કહતે હૈ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમને ફરમાયાઃ

''યકીનન મેંને યે ઈરાદા કર લિયા કિ નમાઝ કાઈમ કરને કા હુકમ દું (જમાઅત ખળી હો જાને કે બાદ) ફિર કિસી એક આદમી કો હુકમ દું કિ વોહ ઉન લોગોં કો નમાઝ પઢ્હાએ ફિર કુછ લોગોં કો સાથ લેકર ચલું જીનકે સાથ લકડીયોં કે ગટ્ઠે હોં ઔર ઉન લોગોં કે પાસ જાઉં જો લોગ નમાઝ મેં હાઝિર નહીં હોતે હૈં ઔર ઉન્હે ઘરોં સમેત જલા દું.

સહીહ મુસ્લિમ મેં અબ્દુલ્લાહ બિન મસ્ઉદ રઝિયલ્લાહુ અન્હુ સે રિવાયત હૈ વોહ કહેતે હૈં કિ હમેં ખુબ માલુમ હૈ નમાઝ સે પીછે રહનેવાલા યા તો પક્કા મુનાફિક થા જીસકી મુનાફિકત ઝાહિર હો ગઈ હો યા બિમાર આદમી હી પીછે રહતા થા. યહાં તક કિ બિમાર આદમી ભી દો આદમિયોં કા સહારા લેકર ઝરૂર નમાઝ મેં હાઝિર હુવા કરતા.

ઔર અબ્દુલ્લાહ બીન મસ્ઉદ રઝિયલ્લાહુ અન્હુ ને યે ભી કહા કિ બેશક રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ ને હમેં હિદાયત કે રાસ્તે વ તરીકે બતલાએ ઉન્હી તરીકો મેં યે તરીકા ભી સિખાયા કિ હમ ઉન મસ્જીદો મેં (જમાઅત કે સાથ) નમાઝ પઢેં જહાં ભી અઝાન હોતી હો. (યાની જમાઅત કે સાથ નમાઝ પઢના ફર્ઝ હૈ)

ઔર સહીહ મુસ્લિમ હી મેં ઈન્હી અબ્દુલ્લાહ બિન મસ્ઉદ રઝિયલ્લાહુ અન્હુ સે રિવાયત હૈ, આપને ફરમાયા જીસે યે બાત પસંદ હૈ કિ વોહ કલ બરોઝે કયામત અલ્લાહ સે ઈસ્લામ (મુસલમાન) કી હાલત મેં મિલે તો જબ કભી વોહ અઝાન સુને નમાઝ કો જમાઅત સે પઢને કી પાબંદી કર લે.

ઈસ લિયે કિ અલ્લાહ તઆલાને રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમકે લિયે હિદાયત કે રાસ્તે મુકર્રર ફરમાએ હૈં ઔર ઈન્હી હિદાયત કે રાસ્તોં મેં સે હિદાયત કા એક રાસ્તા નમાઝ ભી હૈ. અગર તુમ પીછે રહેનેવાલે મુનાફિક કી તરહ પીછે રહ કર હુજરોં મેં નમાઝ પઢને લગે તો તુમને અપને નબી સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ કી સુન્નત કો છોળ દીયા, ઔર જબ તુમને નબી સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ કી સુન્નત કો છોળ હી દીયા તો તુમ ગુમરાહ હો ગયે (બહક ગયે). જો શખ્સ ભી ખુશૂઅ ખુઝૂઅ ઔર ખૂબ અચ્છે તરીકે સે વુઝૂ કરતા હૈ ફિર ઉન મસ્જીદો મેં સે કિસી એક મસ્જીદ કી તરફ ચલતા હૈ તો અલ્લાહ તઆલા ઉસકે હર કદમ કે બદલે નેકીયાં લિખતા હૈ. ઉસકે દરજે બુલંદ ફરમાતા હૈ ઔર ઉસકે ગુનાહો કો મિટા દેતા હૈ. ઔર હમે અચ્છી તરહ માલુમ હૈ કિ પક્કા વ મશ્હુર મુનાફિક હી નમાઝ સે પીછે રહા કરતા થા. યહાં તક બિમાર આદમી દો આદમીયોં કે સહારે લાયા જાતા ઔર ઉસે સફ મેં ખળા કર દીયા જાતા થા.

ઔર સહીહ મુસ્લિમ હી મેં અબૂ હુરૈરહ રઝિયલ્લાહુ અન્હુસે મરવી હૈ કિ એક નાબીના શખ્સ (અંધા આદમી) રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ કે પાસ આકર અર્ઝ કરને લગા કિ અય અલ્લાહ કે રસૂલ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ મુજે મસ્જીદ તક લાનેવાલા કોઇ નહીં હે તો કયા મેરે લિયે ઈજાઝત હે કિ મૈં હુજરે હી મેં નમાઝ પઢ લિયા કરૂં ? આપને ઈજાઝત દે દી. જબ વો શખ્સ લોટ કર વાપસ જાને

લગા તો આપને બુલાયા ઔર પૂછા કયા તુમ અઝાન સુનતે હો ઉસને કહા હાં સુનતા હું. તબ આપને ફરમાયા ફિર તો તુમ્હે મસ્જીદ મેં આકર હી નમાઝ પઢના પડેગા. (તુમ મસ્જીદ મેં આકર હી નમાઝ પઢો)

ઔર અલ્લાહ કે ઉન ઘરોં (મસ્જીદોં) મેં જીન મેં અલ્લાહ કા ઝીક્ર કરને ઔર ઉસકે નામ કો બુલંદ કરને કા હુકમ અલ્લાહ તઆલાને દિયા હૈ ઉનમેં જમાઅત કે સાથ નમાઝ પઢને પર બેશુમાર હદીષેં દલાલત કરતી હૈં. (બહુત સી દલીલેં હૈં) નમાઝ કી હિફાઝત કરના, ઉસકે લીયે જલ્દી કરના, અપની ઔલાદ, અપને ઘરવાલોં, પડોસીયોં ઔર સભી દીની વ ઈસ્લામી ભાઈયોં કો ઉસકી નસીહત કરતે રહના, અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલ કી પૈરવી કરતે રહના જીન બાતોં સે અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમને રોકા હૈ ઉનસે રૂકે રહના હર મુસલમાનકા ફર્ઝ હૈ. મુનાફિકો કી બુરી ખસલતોં કી મુશાબહત સે દૂર રહના ભી નિહાયત ઝરૂરી હૈ. જીનકી બુરી ખસલતો કે સાથ ઉનકા ઝીક્ર અલ્લાહને ખુદ કીયા હૈ, ઉન મુનાફિકોં કી તમામ ખસલતો મેં સબ સે બુરી ખસલત યે થી કિ વોહ લોગ નમાઝ સે સુસ્તી, કાહિલી, ગફલત બરતતે થે. જીસકા ઝીક્ર અલ્લાહ તઆલાને યું ફરમાયા હૈઃ **"ઈન્નલ મુનાફિકીન યુખાદિઊનલ્લાહ વ હુ-વ ખાદિઉહુમ વ ઈઝા કામૂ ઈલસ-સલાતિ કામૂ કુસાલા યુરાઊનન ના-સ વલા યઝ-કુરૂનલ્લા-હ ઈલ્લા કલીલા. મુઝબ-ઝબીન બય-ન ઝાલિ-ક લા ઈલા હાઉલાઈ વલા ઈલા હાઉલાઈ વ મંય યુઝ-લિલીલ્લા-હુ ફ લન તજી-દ લહૂ સબીલા."** (સુરઃનિસા : ૧૪૨, ૧૪૩)

તરજુમા : બેશક મુનાફીક લોગ (ઉનકી અપની સોચ વ વહમ વ ગુમાન મેં) અલ્લાહ કો ધોખા દે રહે હૈં (બહાને બાઝીયાં કર રહે હૈં ઔર ચાલ ચલ રહે હૈં) હાલાંકિ અલ્લાહ ખુદ ઉન્હેં હી ધોખે મેં ડાલનેવાલા હૈ. ઔર જબ કભી યે લોગ નમાઝ પઢને ખળે હોતે હૈં, લોગોં કો દિખાતે હૈં (દિખાવા કરતે હૈં) ઔર અલ્લાહ કો તો યું હી થોડા સા યાદ કર લેતે હૈં, બિચ મેં લટકે હુવે હૈં, ન પુરે ઈધર હે ન હી પુરે ઉધર. ઔર જીસે અલ્લાહ તઆલા ગુમરાહ કર દે ઉસકે લીયે આપ કોઈ રાહ ન પાઓંગે.

કયુંકિ જમાઅત સે નમાઝ ન પઢના ઔર જમાઅત સે પીછે રહના પુરે તૌર સે નમાઝ છોળ દેને કે બરાબર હી હે. ઔર યે બાત ખુલ્લમ ખુલ્લા માલુમ હી હૈ કિ નમાઝ છોળનેવાલા કાફિર વ ગુમરાહ હૈ ઔર ઈસ્લામ કે દાયરે સે ખારિજ હૈ. (વોહ મુસલમાન નહીં) રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમકા ફરમાન હી ઉસકી વાઝેહ દલીલ હૈ કિ **"આદમી ઔર કુફ્ર વ શિર્ક કે દરમ્યાન ફરક સિર્ફ નમાઝ છોળને હી કા હૈ."** (યાની નમાઝ છોળનેવાલા કાફિર ઔર મુશરીક હૈ) ઈસ હદીષ કો ઈમામ મુસ્લિમને સહીહ મુસ્લિમ મેં જાબિર રઝિયલ્લાહુ અન્હુ સે રિવાયત કીયા હૈ. ઔર

રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ કા યે ફરમાન ભી મૌજુદ હૈ કિ ''હમારે ઔર ઉનકે દરમ્યાન નમાઝ હી કા તો અહદ હૈ, જીસને નમાઝ છોળ દી હો વોહ યકીનન કાફીર હો ગયા. નમાઝ કા બળા ઉંચા મરતબા હૈ, નમાઝ પળ્હના ઔર ઉસકી પાબંદી કરના વાજીબ હૈ, ઈસ બાત કી દલીલ વ ષબૂત કે લીયે બહુત સી કુરઆન કી આયતેં ઔર હદીષેં મૌજુદ હૈ.

ઔર જબ હક બાત ખુલ્લમ ખુલ્લા સામને આ જાએ ઔર ઉસકી દલીલે ઔર ઠોસ ષબૂત વાઝેહ અયાં વ ઝાહિર હો જાએ તો અબ કિસીકે લિયે ભી યે બોલકર કિ ફલાં કા યે કોલ હૈ, ફલાં આલીમ યે કહતા હૈ, યે કેહ કર બચના ઔર દૂર ભાગના હરગીઝ જાઈઝ નહીં હૈ. કયું કી કુરઆન કી આયતોં ઔર અહાદીષે રસૂલ કી ઠોસ દલીલોં કે સામને કીસીકી કુછ ન ચલેગી.

અલ્લાહ તઆલા કા ઈરશાદ હૈઃ **''ફઈન તનાઝઅ-તુમ ફી શય-ઈન ફ રૂદ્દુહુ ઈલલ્લાહિ વ રસૂલિહી ઈન કુન-તુમ તુઅ-મિનૂન બિલ્લાહિ વલ યવ-મિલ આખિરિ ઝાલિ-ક ખય-રૂંવ વ અહસનુ તઅ-વીલા.''** (સુરઃ નિસા : ૫૯)

તરજુમા : ફિર અગર તુમ કિસી ચીઝ કે બારે મેં ઝઘડ પળો તો ઉસે અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ કી તરફ લોટાઓ (કુરઆન વ હદીષ મેં તલાશ કરો.) અગર વાકઈ તુમ્હારા અલ્લાહ ઔર આખેરત કે દિન પર ઈમાન હૈ, યહી બેહતર હૈ ઔર અંજામ કે એતબાર સે ભી બહુત અચ્છા હૈ.

અલ્લાહ તઆલા કા ફરમાન હૈઃ **''ફલ યહ ઝરિલ્લઝીન યુખાલિફૂ-ન અન અમ-રિ-હી અન તુસી-બહુમ ફિત-નતુન અવ યુસીબહુમ અઝાબુન અલીમ.''** (સુરઃ નુર : ૬૩)

તરજુમા : (કિસી ભી મામલે મેં) રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ કે હુકમ કી મુખાલિફત કરનેવાલોં કો ડરના ચાહિયે કિ (કહીં મુખાલીફત કી પાદાશ મેં) ઉન પર કોઈ આફત વ મુસીબત ના આ જાએ યા ઉન પર કોઈ દર્દનાક અઝાબ નાઝીલ ન હો જાએ.

યે બાત કિસી સે ઢકી છીપી નહીં હૈ કિ જમાઅત સે નમાઝ પળ્હને કે બહુત ઝયાદહ ફાયદે ઔર મસ્લેહતેં હૈં. ઉસકી બહેતરીન મિષાલ આપસ મેં એક દુસરે સે જાન પહચાન, નેકી ઔર તકવા પર એક દૂસરે કી મદદ, હક બાત ઔર સબર કી એક દૂસરે કો તલકીન વ નસીહત કરના હૈં. મઝીદ યે કિ નમાઝ સે પીછે રહનેવાલોં કો જમાઅત સે નમાઝ પળ્હને પર ઉભારના કમ પળ્હે લીખે લોગોં કો દીને ઈસ્લામ કી બાતે બતલાના મુનાફિકોં સે નફરત કરના, ઉનકે ચાલ ચલન ઔર મિશન સે દૂર રહના, કહેને ઔર અમલ કરને કે સાથ સાથ અલ્લાહ કે બંદો કો અલ્લાહ કે હુકમો કો

બતલાકર અલ્લાહ કી તરફ દઅવત દેના, બુલાના વગૈરહ ઈસ તરહ કે ઔર ભી બહુત સે ફાયદે હૈં.

અલ્લાહ તઆલા મુજે ઔર આપ લોગોં કો ઉન કામોં કી તવફીક દે જીન કામોં સે વોહ રાઝી વ ખૂશ હોતા હૈ ઔર જીન મેં દીન વ દુનિયા કી ભલાઇ પાઇ જાતી હૈ ઔર હમે નફ્સાની ખ્વાહિશાત કી બુરાઇ ઔર બુરે આમાલ, કાફીરોં ઔર મુનાફિકોં જૈસે કામ કરને સે બચને કી તવફીક અતા ફરમાએ, બેશક વોહ બહુત ઝયાદા દેનેવાલા ઔર માફ કરનેવાલા હૈ.

વસ્સલામુ અલયકુમ વ રહમતુલ્લાહિ વ બ-રકાતુહૂ વ સલ્લલ્લાહુ અલા નબિય્યિના મુહમ્મદિંવ વ આલિહી વ સહ-બિહી, અજ-મઈન.

બે નમાઝી કા અંજામ

નમાઝ કે મુતઅલ્લિક ફઝીલતુશ શેખ મુહમ્મદ બિન સાલેહ અલ ઉષયમિન રહમતુલ્લાહ અલયહિ સે પુછે ગએ સવાલાત કે જવાબાત એક અરબી કિતાબચે સે લિયે ગએ હૈ. જીનકા ઉર્દૂ તરજુમા ગુજરાતી લીપીમે પેશે ખિદમત હૈ.

સવાલ : ઉસ શખ્સ કો કયા કરના ચાહીયે જો અપને ઘરવાલોં કો નમાઝ પઢ્હને કે લિયે કહે લેકિન ઉસકે ઘરવાલે ઉસકી ન માને (યાની નમાઝ ન પઢ્હે) તો કયા ઐસે શખ્સ કો ઉનકે સાથ મિલ જુલ કર રહના ચાહિયે યા ઘર સે નિકલ જાના ચાહીયે ? (ઔર કહીં અલગ જાકર રહના ચાહીયે ?)

જવાબ : જબ ઉસ શખ્સ કે ઘરવાલે બિલકુલ હી કભી નમાઝ ન પઢ્હતે હો તો બેશક વોહ લોગ કાફિર હૈં, મુરતદ હૈં, દીને ઈસ્લામ સે ફિરે હુવે હૈં, ઈસ્લામ સે ખારીજ હૈં, મુસલમાન નહીં હૈં એસે નમાઝી શખ્સ કો ઉન બે નમાઝીયોં કે સાથ રહના જાઇઝ નહીં હૈ. હાં, લેકીન ઉસ શખ્સ કા ફર્ઝ હૈ કિ વોહ ઉન લોગોં કો નમાઝ પઢ્હને કે લિએ કહતા રહે, ઈસરાર કરતા રહે ઔર ઉન્હે બાર બાર નમાઝ કી તાકીદ કરતા રહે શાયદ અલ્લાહ તઆલા ઉન લોગોં કો હિદાયત દે દે. ઈસલિયે કી કિતાબુલ્લાહ વ સુન્નતે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ ઔર સહાબા કે અકવાલ કી રોશનીમેં નમાઝ છોળનેવાલા બેશક કાફિર હૈ. અલ્લાહ હમેં ઐસે કાફિર બનને સે બચાએ. (આમીન)

કુર્આન સે દલીલઃ કુર્આન મજીદ મેં અલ્લાહ તઆલા મુશરિકોં કે બારે મેં ઈર્શાદ ફરમાતા હૈઃ **"ફ ઈન તાબૂ વ અકામુસ્સલા-ત વ આતુઝ ઝકાત ફ ઈખ-વાનુકુમ ફિદ-દીન."** (સુરઃ તૌબા : ૧૧)

તરજુમા : ફિર અગર યે લોગ તૌબા કર લેં ઔર નમાઝ પળ્હને કે પાબંદ બન જાયેં ઔર ઝકાત દેતે રહેં તબ તો યે તુમ્હારે દીની ભાઇ હૈ.

આયત કા સાફ સાફ મતલબ યે હૈ કિ અગર યે લોગ યે સબ ચીઝેં ન કરેં યાની (તૌબા ન કરે, નમાઝ ન પળ્હેં, ઝકાત ન દેં) તો ફિર યે લોગ તુમ્હારે દીની ભાઇ નહીં હૈ. જબ કિ ગુનાહોં સે દીની ભાઇચારગી ખત્મ નહીં હોતી અગર યે બળા ગુનાહ હી કયું ન હોતા હો. લેકીન ઇસ્લામ સે ખારિજ હો જાને ઓર નિકલ જાને સે ભાઇચારગી ખત્મ હો જાતી હૈ. જો મુસલમાન નહીં વોહ હમારા ભાઇ ભી નહીં.

અહાદીષ સે દલીલઃ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમને ફરમાયાઃ **"આદમી કે ઔર કુફ્ર વ શિર્ક કે દરમ્યાન નમાઝ છોળને હી કા ફર્ક હૈ."** (નમાઝ છોળનેવાલા કાફીર વ મુશ્રીક હો જાતા હૈ) ઇસે તિરમિઝી ને રિવાયત કીયા હૈ ઔર કહા હદીષ હસન સહીહ હૈ. ઔર યે હદીષ મુસ્લિમ મેં ભી હૈ. નીઝ આપ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ કા યે ફરમાન જો સુનન કી કિતાબોં (હદીષો) મેં મવજૂદ હૈ જીસે બુરયદહ રઝિયલ્લાહુ અન્હુ ને રિવાયત કિયા હૈઃ

તરજુમા : હમારે ઔર ઉન (કાફીરોં, મુશ્રીકોં ઔર મુનાફિકોં) કે દરમ્યાન નમાઝ હી કા અહદ વ પૈમાન હૈ. જીસને નમાઝ છોળ દી તો વોહ યકીનન કાફીર હૈ. (નવવી ને કહા કે ઇસ હદીષ કો તિરમિઝી ને સહીહ સનદ કે સાથ કિતાબુલ ઇમાન મેં રિવાયત કીયા હૈ.)

સહાબા કે અકવાલ સે દલીલઃ અમીરૂલ મુઅમિનીન ઉમર ફારૂક રઝિયલાહુ અન્હુ ફરમાતે હૈંઃ "નમાઝ છોળનેવાલેકા ઇસ્લામ મેં કોઇ હિસ્સા નહીં." (યાની નમાઝ છોળનેવાલા મુસલમાન નહીં) ઔર 'હઝઝ' કે મઅના હિસ્સા વ નસીબ કે હોતે હૈ. ઇસ લફઝે 'હઝઝ' અરબી ગ્રામર કે લિહાઝ સે યહાં આમ મઅના હોગા કિ ન થોળા ન બહુત બલ્કે ઉસકા ઇસ્લામ મેં કુછ ભી હિસ્સા નહીં હૈ. ઔર અબ્દુલ્લાહ બિન શકીક ફરમાતે હૈંઃ "રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ કે સહાબા નમાઝ છોળને કે અલાવા કીસી ભી કામ કે છોળને કો કુફ્ર નહીં સમજતે થે યાની ઉનકે નઝદીક સબ સે બળા જુર્મ નમાઝ છોળના થા."

અકલી દલીલઃ યે બાત અકલ મેં આતી હૈ કિ જીસ ઇન્સાન કે દિલ મેં રાઇ કે દાને બરાબર ભી ઇમાન હો ઔર ઉસે નમાઝ કી અઝમત, અહમિયત ઔર ઉસકે ઝરીએ સે અલ્લાહ કા ફઝલ, કરમ, ઇનાયત સબ કુછ યાની અલ્લાહ વ રસૂલ કે નમાઝ કે બારે મેં સખ્ત સે સખ્ત હુકમ અચ્છી તરહ માલુમ હો યે સારી ચીઝેં માલુમ હોને કે બાવજૂદ વોહ નમાઝ છોળ દે ? યે ચીઝ મુમકિન હી નહીં હૈ કિ વોહ સબ કુછ માલુમ હોને કે બાદ ભી નમાઝ છોળ દે. ઔર મૈંને ઇન બાતો પર ખૂબ ગોર વ ફિક્ર

કિયા જીનકો બેનમાઝી કો કાફિર ન કહનેવાલે લોગ ષબૂત કે તૌર પર પેશ કરતે હૈં, ગોર વ ફિક્ર કર લેને કે બાદ મેં ઈસ નતીજે પર પહુંચા કિ ઉનકી દલીલેં ચાર અકવાલ સે ખાલી હૈ.

(૧) એક તો યે કિ બે નમાઝી કો કાફિર ન કેહને કી સિરે સે ઉનકે પાસ કોઇ દલીલ હી નહીં હૈ.

(૨) યા તો ઉસે એક એસી સિફત કી કૈદ લગા દી ગઇ હૈ જીસકે હોતે હુવે નમાઝ છોળના મુશ્કિલ હૈ.

(૩) યા ફિર ઉસમેં કિસી એસી હાલત કી કૈદ લગા દી ગઇ હૈ જીસ હાલત મેં નમાઝ છોળનેવાલા માઝુર વ મજબુર હોગા.

(૪) યા તો વોહ દલીલ આમ હૈ, જીસે વોહ હદીષે ખાસ કર દેતી હૈં જીસમેં યે બયાન હૈ કિ નમાઝ છોળનેવાલા કાફિર હૈ.

(૧) ઔર જબ ખુલ્લમ ખુલ્લા યે ષાબિત હો ગયા કિ બેશક નમાઝ છોળનેવાલા કાફિર હૈ તો ઉસ પર યે અહકામ ઓર કાનૂન લાગુ હોગે કે બેશક ઉસસે શાદી બ્યાન કરના જાઈઝ નહીં હૈં. અગર ઉસકા નિકાહ ઈસ હાલત મેં હો જાએ કિ વોહ બેનમાઝી હૈ તો ઉસકા નિકાહ બાતિલ હૈ. યાની ઉસકા નિકાહ હી નહીં હોગા. ઉસકે લીયે બીવી હલાલ નહીં હોગી કયુંકિ અલ્લાહ તઆલાને ઉન ઔરતોં કે બારે મેં જો હિઝરત કરકે આપ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ ઔર મુસલમાનોં કે પાસ ચલી આઇ થીં યે હુકમ દીયા કિ **"ફ ઈન અલિમ-તુમૂહુન્ન મુઅ-મિનાતિન ફલા તર-જીઉહુન્ન ઈલલ કુફ્ફાર. લા હુન્ન હિલ્લુલ લહુમ વલા હુમ યહિલ્લૂન લહુન્ન."** (સુરઃ મુમતહિના : ૧૦)

તરજુમા : ફિર અગર તુમ્હેં યે માલુમ હો જાએ કિ વોહ ઔરતેં ઈમાનવાલી હૈં (મોમિના હૈં) તબ ફીર ઉન્હેં કાફિરોં કી તરફ મત લોટાએ કયુંકિ યે ઈમાનવાલી ઔરતેં ઉન કાફિરોં કે લિયે હલાલ નહીં ઔર ના હી કાફિર લોગ ઈન ઈમાનવાલી ઔરતોં કે લીયે હલાલ હૈં.

ઔર ઈસી તરહ સે આદમી નિકાહ હો જાને કે બાદ નમાઝ છોળ દે તબ તો એસી હાલતમેં ઉસકા નિકાહ હી ફિસ્ક (ખત્મ) હો જાએગા. ઔર એસી સૂરત મેં ભી બીવી ઉસકે લિયે હલાલ નહીં હોગી. અભી જો આયત ગુઝરી વહી ઈસકા ષબૂત ઔર ઉસકી દલીલ હૈ.

(૨) બે નમાઝી કે હાથ કી ઝબહ હી હુઇ ચીઝ ભી નહીં ખાના ચાહીયે. કયું ? ઈસ લિયે કિ ઉસ બેનમાઝી કે હાથ કી ઝબહ કી હુઇ ચીઝ હરામ હૈ. અગર કોઇ યહૂદી યા નસરાની (ઈસાઇ) કોઇ ચીઝ ઝબહ કરે ઉસકા ખાના તો હમારે લીયે હલાલ હૈ. એસી સુરત મેં ઉસ બેનમાઝી કા ઝબીહા (બે નમાઝી કે હાથ કી ઝબહ કી હુઇ ચીઝ) યહુદી

ઔર ઈસાઇ કે ઝબીહે કે મુકાબલે મેં કહી ઝયાદા બદતર ઔર બુરા હૈ. (અલ અયાઝુ બિલ્લાહ)

(૩) ઉસ બે નમાઝી કે લિયે મક્કા મુકર્રમા યા હરમ કે હુદૂદ મેં દાખિલ હોના ભી હલાલ વ જાઇઝ નહીં હૈ. અલ્લાહ તઆલા કે ઈસ હુકમ કે મુતાબિક **"યા અય્યુહલ્લઝીન આમનૂ ઈન્નમલ મુશ-રિકૂ-ન ન-જસુન ફલા યક-રબુલ મસ્જીદલ હરામ બઅ-દ આમિહિમ હાઝા."** (સુરઃ તૌબા : ૨૮)

તરજુમા : અય ઈમાનવાલો ! બેશક મુશરિક લોગ એકદમ નાપાક હૈ. ઈસ સાલ કે બાદ વોહ લોગ મસ્જીદે હરામ (બયતુલ્લાહ, કાબા) કે કરીબ ભી ના ફટકને પાએ.

(૪) અગર ઉસ બેનમાઝી કે કરીબી રિશ્તેદારોં મેં સે કોઇ મર જાએ તો ઉસ મરનેવાલે કી મિરાષમેં (વોહ માલ જો મરને કે બાદ મરને વાલે કે કરીબી રિશ્તેદારોં મે તકસીમ હોતા હૈ.) ઉસ બેનમાઝી કા કોઇ હિસ્સા નહીં હૈ. સવાલ પૈદા હોતા હૈ કિ મરનેવાલે કા બેટા બેનમાઝી હૈ યાની મરનેવાલા શખ્સ બાપ તો નમાઝ પઢ્હતા હૈ યા લેકીન ઉસકા બેટા બેનમાઝી હૈ ઔર ઉસી મરનેવાલે કા એક દુર કે રિશ્તે સે ભતીજા હૈ ઔર વોહ નમાઝી હૈ તો ઉન દોનો મેં સે ઉસ મરનેવાલે કે માલકા કોન વારિષ હોગા ? યાની મીરાષ કિસકો મિલેગી ?

તો ઉસકા જવાબ યે હૈ કિ ઉસકા વારિષ મરનેવાલેકા દૂર કે રીશ્તે કા ભતીજા હોગા. ઉસકા બેનમાઝી બેટા ઉસકે માલ કા વારિષ નહીં હોગા. કયુંકિ ઉસકા બેટા બેનમાઝી હૈ ઈસ લિયે કાફિર હૈ ઔર મુસલમાન કી વિરાષત કાફિર કે લીયે ઔર કાફિર કી મુસલમાન કે લિયે હલાલ વ જાઇઝ નહીં હૈ. રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ કે ફરમાન કે મુતાબિક જીસે ઉસામા રઝિયલ્લાહુ અન્હુને બયાન કિયા હૈઃ

"મુસલમાન કા વારિષ કાફિર નહીં હોગા ઔર ના હી કાફિર કા વારિષ મુસલમાન હોગા. યાની દોનોં એક દુસરે કે માલ કે વારિષ નહીં હો સકતે."

(૫) જબ બેનમાઝી મર જાએ તો ઉસે ગુસ્લ ભી ન દિયા જાએ ઔર ઉસે કફન ભી ન પહનાયા જાએ ઔર ના હી ઉસકે જનાઝે કી નમાઝ પઢ્હી જાએ ઔર ના હી ઉસે મુસલમાનોં કે સાથ મુસલમાનોં કે કબ્રસ્તાનો મેં દફન કિયા જાએ. તબ હમ ઉસ બેનમાઝી કી લાશ કે સાથ કયા સુલૂક કરેં ?

હમ ઉસકે સાથ યે સુલૂક કરેં કિ ઉસે જંગલ મેં લે જાકર ઔર ઉસકે લીયે ગઢા ખોદકર ઉસે ઉસી પહને હુવે કપળોં સમેત દફન કર દેં. ઈસ લીયે કિ ઉસકી કોઇ હુરમત વ ઈઝઝત નહીં.

ઈસી તરહ કિસી કે પાસ યા કિસીકે ઘર મેં કિસી ઐસે શખ્સ કી મોત હુઇ જો બેનમાઝી થા ઔર ઉસે અચ્છી તરહ માલુમ હૈ કિ મરનેવાલા બેનમાઝી થા તો ઉસે

યાની મરનેવાલેકો મુસલમાનોં કે પાસ બેનમાઝી કા જનાઝા પઢવાને કે લીયે ન લાયે કિ ઉસકી નમાઝે જનાઝા પઢવાના જાઈઝ નહીં.

(૬) ઉસ બેનમાઝીકા હશ્ર કયામત કે દિન કુફ્ર વ કાફિરોં કે બળે બળે સરદારોં ફિરઓન, હામાન, કારૂન ઔર ઉબય ઈબ્ને ખલફ કે સાથ હોગા.

અલ્લાહ કી પનાહ ! ઔર વોહ શખ્સ જન્નત મેં ભી દાખિલ નહીં હોગા ઔર ઉસકે અહલ વ અયાલ રિશ્તેદારોં મેં સે કિસીકો ભી ઈસકે લિયે રહમત વ મગફિરત કી દુઆ કરના જાઈઝ નહીં હૈ. કયુંકિ વોહ કાફિર હોનેકી વજહ સે ઉસ દુઆ કા હકદાર નહીં હૈ. ફરમાને ઈલાહી હૈઃ **"મા કા-ન લિન્નબીય્યિ વલ્લઝી-ન આમનૂ અંય યસ્તગ-ફિરૂ લિલ મુશ-રિકીન વ લવ કાનૂ ઉલી કુર-બા મિમ બઅ-દિ મા તબય્ય-ન લહુમ અન્નહુમ અસ્હાબુલ જહીમ."** (સુરઃ તોબા : ૧૧૩)

નબી સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ કો ઔર ઈમાનવાલોં કો મુશરિકોં કે લીયે મગફિરત કી દુઆ કરના જાઈઝ નહીં. અગર ચે વોહ કરીબી રીશ્તેદાર હી કયું ન હોં. યે બાત ઝાહિર વ વાઝેહ હો જાનેકે બાદ કિ બેશક વોહ સબ કે સબ લોગ જહન્નમી હૈ.

મેરે ભાઈઓ મસઅલા બળા ખતરનાક ઓર નાઝુક હૈ. બળે અફસોસ કી બાત હૈ કિ કુછ લોગ નમાઝ કે મામલે મેં બળી સુસ્તી વ કાહિલી બરતતે હૈં. ઔર બે નમાઝીયોં કો ઘરોંમે રહને દેતે હૈં હાલાંકિ બે નમાઝીયોં કો ઘરોં મે રહને દેના જાઈઝ નહીં. **વલ્લાહુ અઅલમુ, વ સલ્લલ્લાહુ અલા નબીય્યિના મુહમ્મદિંવ વ અલા આલિહી વ સહ-બિહી અજ-મઈન.**

સવાલ : કયા યે જાઈઝ હૈ કિ આદમી અપની ઔલાદ કો ઘર મેં છોળકર ખુદ અકેલા હી નમાઝ પઢને કે લીયે નિકલ જાએ. યાની ખુદ તો નમાઝ પઢને જાએ ઔર અપની ઔલાદ કો નમાઝ પઢને ના લે જાએ તો કયા ઐસા કરના જાઈઝ હૈ?

જવાબ : ઈન્સાનકા ફર્ઝ હૈ કિ વોહ અલ્લાહ કે હુકમોં કો નાફિઝ (લાગુ) કરે. જૈસા કિ અલ્લાહ તઆલા કા હુકમ હૈઃ **"યા અય્યુહલ્લઝી-ન આમનુ કૂ અન્ફુ-સકુમ વ અહ-લિકુમ નારા. વ કૂદુહન્નાસુ વલ હિજા-રતુ અલયહા મલાઈકતુન ગિલાઝુન શિદાદુલ લા યઅ-સુનલ્લા-હ મા અ-મ-રહુમ વ યફ-અલૂન મા યુઅ-મરૂન."**
(સુરઃ તહરીમ : ૬)

તરજુમા : "અય ઈમાનવાલો અપને આપકો ઔર અપને અહલ વ અયાલ

(બીવી, બચ્ચે, મા, બાપ, ભાઈ, બહન ઔર ખાનદાન) કો ઉસ જહન્નમ સે બચા લો જીસકા ઈંધન ઈન્સાન ઔર પત્થર હૈં. ઉસ પર ઐસે સખ્ત ફરીશ્તે મુકર્રર હૈં કે અલ્લાહ તઆલા ઉન્હે જો ભી હુકમ દેતા હૈ ઉસકી પલ ભર ભી નાફરમાની નહીં કરતે હૈં. ઔર વોહ વહી સબ કુછ કરતે હૈં જીસ કામ કા ભી ઉન્હેં હુકમ દિયા જાતા હૈ. (અલ્લાહ જો હુકમ દેતા હૈ વોહ વહી ઔર ઉતના હી કરતે હૈ ના ઝયાદા ના હી કમ)

આદમી પર અપને ઘરવાલોં કો નમાઝ કા હુકમ દેતે રહના વાજીબ હૈ જૈસા કિ રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમને ઈસ બાતકા હુકમ દિયા હૈઃ

"જબ તુમ્હારે બચ્ચે સાત સાલ કે હો જાએ તો ઉન્હેં નમાઝ પઢ્હને કા હુકમ દો ઔર જબ દસ સાલ કે હો જાએ ઔર નમાઝ ના પઢ્હે તો ઉન્હે માર માર કર નમાઝ પઢ્હાઓ ઔર અપને બિસ્તરોં સે ઉન્હેં અલગ સુલાઓ. (રવાહુ અહમદ વ અબૂ દાવૂદ)

ઔર ઈસી તરહ સે અલ્લાહ તઆલા ને ઈસ્માઈલ અલ્યહિસ્સલામ કા તઝકરા ફરમાતે હુવે કહાઃ **"વ કા-ન યઅ-મુરૂ અહ-લહુ બિસ્સલાતિ વઝ-ઝકાતિ વ કા-ન ઈન્દ રબ્બિહી મર ઝીય્યા."** (સુરઃ મરયમ : પપ)

તરુજમા : ઔર વોહ અપને ઘરવાલોં કો નમાઝ ઔર ઝકાત કા હુકમ દિયા કરતે થે ઔર વોહ અપને રબ કે પાસ પસંદીદા ઈન્સાન થે.

આદમી કે લિયે જાઈઝ હી નહીં કિ વોહ અપની ઔલાદ કો નમાઝ કે લિયે ના જગાએ ઔર ઉન્હેં અપને પીછે યું હી સોતા પળા રહને દે ઔર ખુદ નમાઝ કે લીયે ચલા જાએ. ઔર ઈસી તરહ અપની ઔલાદ કો નમાઝ કે લીયે સીર્ફ જગાના ભી કાફી નહીં હૈ બલ્કે ઉનકો જગાને કે બાદ અપને સાથ નમાઝ કે લીયે લે જાના ભી જરૂરી હૈ કયું કિ વોહ અપની ઔલાદ કો સિર્ફ જગાએગા ઔર સાથ મેં લેકર નહી જાએગા તો વોહ જાગને કે બાદ દોબારા ફિર સો જાએંગે. હાં, અપની ઔલાદ કો જગાને કે બાદ ઐસી હાલત મે નિકલતા હૈ કિ વોહ લોગ તો ઘર હી મેં હૈં ઔર ઉસી શખ્સ કો યે ભી ડર લગા હુવા હૈ કિ મેં ઉનકો સાથ મેં લે ચલને કે ચક્કર મે રહુંગા તો મેરી ભી જમાઅત જાએગી હાલાંકિ વોહ ચાહતા તો યહી હૈ કિ વોહ અપની ઔલાદ કો નમાઝ કે લિયે જગાએ ભી ઔર સાથ મેં લેકર ભી જાએ. જમાઅત છુટને કે ડર સે ઘર સે નિકલના પળ રહા હૈ તબ તો ઐસી સૂરતે મેં ઘર સે નમાઝ કે લિયે નિકલ જાએ. નમાઝ પઢ્હ કર ઉનકે પાસ હાલાત માલુમ કરને કે લીયે કિ ઉનકે બચ્ચોં ને ઔર ઘરવાલોંને નમાઝ પઢ્હી હૈ કિ નહીં પઢ્હી હૈ દોબારા ઘર લોટ આએ. લેકીન અગર ઉનકો જગાએ ભી નહીં યા અગર જગાએ ભી તો ઐસે વકત મેં જગાએ કિ ખુદ તો નમાઝ પઢ્હ કર આ ચુકા ઔર આને કે બાદ જગા રહા હૈ યા ફિર નમાઝ કો જાને સે

પહલે જગા ભી રહા હૈ તો ઐસે વકત મેં કિ બસ ઘર સે અબ નમાઝ કે લીયે નિકલ રહા હૈ. એક બાર, દો બાર બોલા, ઉઠાયા ઔર યે બહાના કરતે હુવે નમાઝ કે લીયે નિકલ પળા કિ મુજે ડર હૈ કહીં મેરી નમાઝ ના છુટ જાએ વગૈરહ તો ઈસ તરહ કી ઉસકી સારી હરકતેં ઝયાદતી હૈં બલ્કે ઉસકો તો અપને ઘરવાલોંકો ઔલાદ કો ઉનકે હાલાત કે મુતાબિક જગાતે રહના ચાહીયે. અગર વોહ લોગ જાગને કે મામલે મેં સુસ્ત વ કાહિલ હૈં તો ઉન્હે કુછ દેર પહલે જગા દેના ચાહીયે (તાકિ ના ઉસકી નમાઝ છુટે ઔર ના ઉનકી નમાઝ છુટે) ઔર અગર વોહ લોગ જાગને કે મામલે મેં સુસ્ત વ કાહિલ નહીં હૈં ચુસ્ત હૈં તો ઉન્હેં ઐસે વકત પર જગા દેના ચાહીયે કિ જાગને કે બાદ આસાની કે સાથ નમાઝ મેં શામિલ હો સકે. ઉનકે હાલાત કે મુતાબિક કરે. જૈસા ઉનકે હાલાત હોં ઈસે વૈસા હી રવૈયા ઈખ્તિયાર કરના ચાહિએ. અલ્લાહ હમ સબકો જમાઅત કે સાથ નમાઝ કી પાબંદી કરને કી તૌફીક ઈનાયત ફરમાએ. આમીન.

વલ્લાહુ અઅલમુ વ સલ્લલ્લાહુ અલા નબીય્યિના મુહમ્મદિંવ વ અલા આલિહી વ સહ-બિહી અજ-મઈન.

નમાઝ પઢનારાઓ માટે ૩૦ (ત્રીસ) ખુશ ખબર

મુસ્લિમ બિરાદરો ! લાઈલાહ ઈલલ્લાહ અને મુહમ્મદુર રસૂલુલ્લાહની ગવાહી આપ્યા પછી એક મુસલમાન ઉપર જે સૌથી મોટી ફરજ લાગુ થાય છે તે પાંચ વખતની નમાઝો છે. તે નમાઝ જે કુફ્ર, શિર્ક અને મોમિન બંદા દરમ્યાન ફરક અને તફાવત કરનાર છે અને ઈસ્લામ તથા કુફ્ર વચ્ચે અંતરાય છે. જેના વિશે કયામતના દિવસે સૌથી પહેલા પૂછવામાં આવશે. જે નબીએ કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમની આંખોની ઠંડક છે, અને જે તેમના જીવનની અંતિમ પળોની વસિય્યત છે. તદ ઉપરાંત નમાઝ તેની પાબંદી કરનારાઓ, સાર-સંભાળ રાખનારાઓ નમાઝીઓ માટે પોતાની અંદર ખૂબ જ વિશેષતાઓ ખૂશખબરીઓ ધરાવે છે.

નમાઝની વિશેષતાઓ (ફઝીલતો) બાબત કેટલીક મહાન ખૂશ ખબરીઓ કુર'આન અને સહીહ હદીષોના હવાલા સાથે આપની સેવામાં પ્રસ્તુત છે. ઈન શા અલ્લાહ આ ખૂશખબરીઓ આપની અંદર નમાઝની પાબંદીનો શોખ અને લાગણીઓ જગાડશે.

૧) નમાઝ બધા જ અમલોથી સવિશેષ (અફઝલ) અમલ છે.

હઝરત અબ્દુલ્લાહ બિન મસઉદ (રઝિ.) કહે છે કે મેં રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) ને પૂછ્યું કયો અમલ સૌથી અફઝલ છે ? આપ (સ.અ.વ.) એ ફરમાવ્યુંઃ નમાઝને તેના સમય પર અદા કરવું. (બુખારી, મુસ્લિમ)

૨) નમાઝ બંદા અને તેના રબ વચ્ચે સંપર્ક અને માધ્યમ છે.

નબી (સ.અ.વ.) એ ફરમાવ્યું : અર્થાત્ જયારે તમારામાંથી કોઇ વ્યકિત નમાઝ પઢે તો તે પોતાના રબથી ગૂપચૂપ વાતો કરી રહ્યો હોય છે. (બુખારી)

૩) નમાઝ દીનનો સ્તંભ છે.

આપ (સ.અ.વ.) એ ફરમાવ્યું અર્થાત્ બધા જ કામોની સરદાર ઈસ્લામ છે. અને તેનો સ્તંભ નમાઝ છે. (તિર્મિઝિ)

૪) નમાઝ નૂર (રોશની) છે.

નબી (સ.અ.વ.) એ ફરમાવ્યું ''અસ્સલાતુ-નુરુન'' નમાઝ નૂર (રોશની) છે. (મુસ્લિમ)

૫) નમાઝ નિફાક (દંભ) થી છૂટકારો છે.

નબી (સ.અ.વ.) એ ફરમાવ્યું મુનાફીકો (દંભીઓ) ઉપર ફજર અને ઈશાની નમાઝોથી વધુ કોઈ નમાઝ ભારી નથી. અને જો તેમને ખબર પડી જાય કે આ બન્ને નમાઝોની અંદર શું (વિશેષતા, ફઝીલત) છે, તો તેઓ આ બન્ને નમાઝો માટે જરૂર આવે. પછી ભલે ને તેઓને ગોઠણ (અથવા ઢેકાઓ) દ્વારા ઘસડાઈને કેમ ન આવવું પડે. (બુખારી, મુસ્લિમ)

૬) નમાઝ આગ (જહન્નમ) થી બચાવે છે.

નબી (સ.અ.વ.) એ ફરમાવ્યું તે વ્યકિત આગ (જહન્નમ) માં દાખલ નહીં થાય જે સૂર્યોદય પહેલા અને સૂર્યાસ્ત પહેલાની નમાઝ પઢતો રહ્યો હોય એટલે કે ફજર અને અસરની નમાઝ. (મુસ્લિમ)

૭) નમાઝ બેશર્મી અને ખરાબ વાતોથી બચાવે છે.

અલ્લાહનું ફરમાન છે અર્થાત્ જે કિતાબ તમારી તરફ વહય (ઈલાહી સંદેશ) કરવામાં આવી છે તેને પઢો અને નમાઝ કાયમ કરો. નિઃશંક નમાઝ બે-શર્મી અને બુરાઈઓથી રોકે છે. (સૂર : અલ-અનકબૂત આ.નં. ૪૫)

૮) નમાઝ અગત્યના કામોમાં મદદરૂપ છે.

અલ્લાહનું ફરમાન છે અર્થાત્ તમે લોકો સબ્ર (ધીરજ) અને નમાઝ વડે મદદ પ્રાપ્ત કરો. (સૂર : અલ બકરહ આ.નં. ૧૫૩)

૯) જમાઅત સાથે નમાઝ પઢવી તે એકલા પઢવાથી અફઝલ છે.

નબી (સ.અ.વ.) એ ફરમાવ્યું જમાઅત (સમૂહ) સાથે નમાઝ પઢવી એકલા પઢવામાં આવતી નમાઝ કરતા સતયાવીસ ગણી બેહતર (અફઝલ) છે. (બુખારી, મુસ્લિમ)

૧૦) નમાઝી માટે ફરિશ્તાઓ રહમત અને મગફિરત (કૃપા અને માફી) ની દુઆઓ કરે છે.

નબી (સ.અ.વ.) એ ફરમાવ્યું તમારામાંથી કોઈ વ્યકિત જયાં સુધી પોતાની નમાઝની જે તે જગ્યાએ છે જયાં તેણે નમાઝ પઢી છે ફરિશ્તાઓ તેના માટે દુઆઓ કરતા રહે છે. જયાં સુધી કે તેનું વઝુ ન તૂટે. તેઓ કહે છે અય અલ્લાહ ! તું તેને માફ કરી દે. અય અલ્લાહ ! તું તેના પર રહમ કર. (બુખારી, મુસ્લિમ)

૧૧) ગુનાહોની માફીની ખૂશબરી.

નબી (સ.અ.વ.) એ ફરમાવ્યું અર્થાત્ જેણે નમાઝ માટે વઝુ કર્યું અને સંપૂર્ણ વઝુ કર્યું

ત્યારબાદ ફર્ઝ નમાઝ માટે ચાલી નીકળ્યો અને લોકો અથવા જમાઅત સાથે કે મસ્જિદમાં જઇ નમાઝ પઢી તો અલ્લાહ તેના ગુનાહોને માફ કરી આપશે. (મુસ્લિમ)

૧૨) શરીર ગુનાહોથી પાક (સ્વચ્છ) થઇ જાય છે.

નબી (સ.અ.વ.) એ ફરમાવ્યું અર્થાત્ તમારો શું ખ્યાલ છે કે અગર તમારામાંથી કોઇ વ્યકિતના દરવાજા પાસે એક નહેર વહી રહી હોય તેમાં તે દરરોજ પાંચ વખત નહાતો હોય તો શું તેના શરીર ઉપર કોઇ જાતનો મેલ બાકી રહેશે ? સહાબહ (રઝિ.) એ જવાબ આપ્યો, તેનો કોઇપણ જાતનો મેલ બાકી રહેશે નહીં. નબી (સ.અ.વ.) એ ફરમાવ્યું બિલકુલ આજ મિસાલ (ઉદા., દ્રષ્ટાંત) પાંચ વખતની નમાઝોની છે કે તેમના વડે અલ્લાહ તઆલા ગુનાહોને મિટાવી દે છે. (બુખારી, મુસ્લિમ)

૧૩) જન્નતમાં મિજબાનીની ખૂશખબરી.

નબી (સ.અ.વ.) એ ફરમાવ્યું જે વ્યકિત સવારે કે સાંજના સમયે મસ્જિદમાં જાય છે તો અલ્લાહ તેના માટે જન્નતમાં મિજબાની તૈયાર રાખે છે. (બુખારી, મુસ્લિમ)

૧૪) મસ્જિદ તરફ જવામાં એક પગલા ઉપર એક ગુનાહ માફ થાય છે.

નબી (સ.અ.વ.) એ ફરમાવ્યું જેણે પોતાના ઘરેથી પાકી, સફાઇ કરી પછી અલ્લાહની ફર્ઝ કરેલ નમાઝોમાંથી કોઇ નમાઝ પઢે તો તેનું એક પગલું એક ગુનાહને દૂર કરે છે. (મુસ્લિમ)

૧૫) નમાઝની પ્રતિક્ષા (ઇંતેઝાર) કરનાર સદંતર નમાઝમાં જ રહેનાર ગણાશે.

નબી (સ.અ.વ.) એ ફરમાવ્યું, તમારામાંથી કોઇ વ્યકિત સતત નમાઝની જ હાલતમાં રહે છે જયાં સુધી નમાઝ તેને રોકી રાખે છે. તેને પોતાના ઘરે પાછો ફરવા માટે રોકી રાખનાર નમાઝ જ હોય છે. (બુખારી, મુસ્લિમ)

૧૭) જેની આમીન ફરિશ્તાઓની આમીન સાથે મળી ગઇ તેના અગાઉના ગુનાહો માફ કરી દેવામાં આવે છે.

નબી (સ.અ.વ.) એ ફરમાવ્યું જયારે તમારામાંથી કોઇ વ્યકિત આમીન પોકારે અને આકાશોમાં ફરિશ્તાઓની પણ આમીન સાથે થઇ જાય (બન્નેની આમીન એક જ સમયે થઇ જાય) તો તેના અગાઉના નાના ગુનાહો માફ કરી દેવામાં આવે છે. (બુખારી, મુસ્લિમ)

૧૮) અલ્લાહની હીફાઝત અને અમન (સુરક્ષા, આશ્રય) ની ખૂશખબરી

નબી (સ.અ.વ.) એ ફરમાવ્યું, જેણે સવારની નમાઝ પઢી તે અલ્લાહની જવાબદારી અને આશ્રયમાં આવી ગયો. માટે હે આદમપુત્ર ! ધ્યાન રાખ કયાંક અલ્લાહ તઆલા તારાથી પોતાની જવાબદારીમાંથી કોઇ માંગણી ન કરી લે. (મુસ્લિમ)

૧૯) કયામતના દિવસે સંપૂર્ણ રોશનીની ખૂશ ખબરી.

નબી (સ.અ.વ.) એ ફરમાવ્યું અંધકારમાં મસ્જીદો તરફ જનારાઓને કયામતના દિવસે સંપૂર્ણ રોશની, પ્રકાશની ખૂશખબરી આપી દો. (તિર્મિઝી, અબુદાવુદ)

૨૦) જમાઅત સાથે ફજર અને અસરની નમાઝ પાબંદી સાથે પઢનારાઓ માટે જન્નતની ખૂશખબરી.

નબી (સ.અ.વ.) એ ફરમાવ્યું જે વ્યકિત બે ઠંડી નમાઝો એટલે કે ફજર અને અસર પઢતો રહ્યો તે જન્નતમાં દાખલ થશે. (બુખારી, મુસ્લિમ)

૨૧) પુલ-સીરાત પાર કરી જન્નતમાં પહોંચવાની ખૂશખબરી.

નબી (સ.અ.વ.) એ ફરમાવ્યું મસ્જીદ દરેક મુત્તકિ અને પરહેઝગારનું ઘર છે અને તે વ્યકિત માટે જેનું ઘર મસ્જિદ હોય અલ્લાહતઆલા રાહત અને રહેમત અને પુલ-સિરાત પાર કરી અલ્લાહની પ્રસન્નતા એટલે કે જન્નતમાં પહોંચાડવાનું વચન આપ્યું છે. (તબરાની, શૈખ અલ અલ્બાનીએ આ હદીષને સહીહ ગણી છે.)

૨૨) નમાઝ તેની પાબંદી કરનારા માટે કયામતના દિવસે મુકિત છૂટકારાનું કારણ બનશે.

નબી (સ.અ.વ.) એ નમાઝનું વર્ણન કરતા ફરમાવ્યું, જેણે નમાઝની હિફાઝત, જાળવણી કરી તેના માટે નમાઝ કયામતના દિવસે પ્રકાશ, દલીલ અને નજાત (મુકિત) નું કારણ હશે અને જેણે તેની પાબંદી ન કરી તેના માટે કોઇ જાતનો પ્રકાશ, દલીલ કે બચવાનું કારણ હશે નહીં. અને તે કયામતના દિવસે કારૂન, ફિરઓન, હામાન અને ઉબયઇબ્ને ખલફની સાથે હશે. (મુસ્નદઅહમદ, દારમી)

૨૩) નમાઝ ગુનાહોનું વળતર છે.

નબી (સ.અ.વ.) એ ફરમાવ્યું પાંચ સમયની નમાઝો, એક જુમ્અહથી બીજી જુમ્અહ અને એક રમઝાનથી બીજા રમઝાન તેમના દરમ્યાન થનારા ગુનાહો માટે કફ્ફારો (માફી) છે. સિવાય કે કબીરા ગુનાહો (મોટા ગુનાહો) આચરવામાં ન આવ્યા હોય. (મુસ્લિમ)

૨૪) નમાઝ નબી (સ.અ.વ.) ની સાથે જન્નતમાં જવાનું એક મોટું કારણ છે.

હઝરત રબીઅહ બિન અસ્લમી (રઝિ.) કહે છે કે હું નબી (સ.અ.વ.) ની સાથે રાત પસાર કરતો હતો. આપ (સ.અ.વ.) ના વઝુ માટે પાણી લઇ આવતો અને આપની જરૂરીયાતોને પૂરી કરતો હતો. (એક વેળાએ) આપ (સ.અ.વ.) એ મને કહ્યું, માંગો ! તો મેં કહ્યું, હું જન્નતમાં આપની સાથે રહેવા માંગું છું. નબી (સ.અ.વ.) એ ફરમાવ્યું આના સિવાય કોઇ બીજી માંગણી છે ? મેં કહ્યું ફકત આ જ માંગણી છે. તો નબી (સ.અ.વ.) એ ફરમાવ્યું વધુમાં વધુ નફલી નમાઝો વડે તમારી જાત ઉપર મારી મદદ કરો. (મુસ્લિમ)

૨૫) બે નમાઝો વચ્ચે થનારા ગુનાહો અલ્લાહ માફ કરી આપે છે.

નબી (સ.અ.વ.) એ ફરમાવ્યું જે મુસલમાન વ્યકિત વુઝુ કરે છે અને ખુબ સારી રીતે વુઝુ કરે છે ત્યારબાદ કોઇ નમાઝ અદા કરે છે તો અલ્લાહતઆલા તેની આ નમાઝ અને તેના પછીની નમાઝ દરમ્યાન થનારા ગુનાહોને માફ કરી દે છે.

૨૬) નમાઝ પઢનારના વિતેલા ગુનાહો માફ કરી દેવામાં આવે છે.

નબી (સ.અ.વ.) એ ફરમાવ્યું જે મુસલમાન વ્યકિત કોઇ ફર્ઝ નમાઝને પ્રાપ્ત કરે છે. પછી તેના માટે ખૂબ જ સારી રીતે વઝુ કરે છે અને તે નમાઝ પઢવામાં ખૂબ જ આજીજી, દિલગીરી વ્યકત કરે છે તો આ નમાઝ તેના પાછલા ગુનાહોનો બદલો બની જાય છે. જયાં સુધી કે તે કબીરા ગુનાહો ન કરે અને આ સીલસીલો આખી જિંદગી સુધી ચાલુ રહે છે. (મુસ્લિમ)

૨૭) નમાઝની રાહ જોવી અલ્લાહની સરહદોની પહેરેદારી કરવા બરાબર છે.

નબી (સ.અ.વ.) એ ફરમાવ્યું શું હું તમને તે વસ્તુ બાબત માહિતી ન આપું જેના વડે અલ્લાહ ભુલોને માફ કરે છે અને દરજ્જાઓને વધારે છે. સહાબાહ (રઝિ.) એ કહ્યું હે અલ્લાહના રસૂલ કેમ નહીં ? જરૂર બતાવો. નબી (સ.અ.વ.) એ ફરમાવ્યું ઠંડી કે બીમારીમાં, તકલીફ અને અણગમો હોવા છતાં પૂરેપૂરૂં વઝુ કરવું, મસ્જીદો તરફ વધુને વધુ જવું અને એક નમાઝ પછી બીજી નમાઝની રાહ જોવી. આ જ અલ્લાહના સીમાડાઓ છે. આ જ અલ્લાહની સરહદો છે. (મુસ્લિમ)

૨૮) નમાઝ માટે જવું મુહરીમ (હાજી) ના સવાબ બરાબર છે.

રસૂલ (સ.અ.વ.) એ ફરમાવ્યું જે માણસ પોતાના ઘરેથી વુઝુ કરી કોઇ ફર્ઝ નમાઝ માટે નીકળ્યો તો તેનો સવાબ એહરામ ધારણ કરેલ હાજીના સવાબ જેટલો છે. અને જે માણસ ચાશ્તની નમાઝ માટે નીકળ્યો અને તેને આ જ નમાઝ થકવી દે છે તો તેનું સવાબ ઉમરાહ કરનારના સવાબ બરાબર છે અને એક નમાઝ પછી બીજી નમાઝ પઢવા દરમ્યાન કોઇ ખરાબ કામ ન કર્યું તો આવો માણસ ઇલ્લીયીન (નેક લોકોના રૂહનું રજીસ્ટર) માં લખી લેવામાં આવે છે. (અબુદાઉદ)

૨૯) જે મારી નમાઝથી (સંજોગોવસાત) પાછળ રહી ગયો પરંતુ તે (કાયમી) નમાઝીઓ માંથી છે તો તેના માટે જમાઅતમાં હાજર રહેનારાઓ બરાબર સવાબ છે.

નબી (સ.અ.વ.) એ ફરમાવ્યું જે વ્યકિતએ વઝુ કર્યું અને ખૂબ જ સારી રીતે વઝૂ કર્યું પછી નમાઝ માટે નીકળ્યો અને લોકોને એવી હાલતમાં જોયા કે તેઓ નમાઝ પઢી ચૂકયા હતા તો અલ્લાહતઆલા તેને તે લોકો બરાબર બદલો અને સવાબ આપશે. જેમણે તે નમાઝ જમાઅત સાથે પઢી છે. અને તેનાથી તેમના બદલા કે સવાબમાં કોઇપણ જાતની કમી કરવામાં આવશે નહીં. (સહીહ અબુદાવુદ)

૩૦) જયારે માણસ વઝુ સાથે નમાઝ પઢવા માટે નીકળે છે તો તે પાછો ફરવા સુધી નમાઝની હાલતમાં ગણાય છે.

રસૂલ (સ.અ.વ.) એ ફરમાવ્યું જયારે તમારામાંથી કોઇ વ્યકિત પોતાના ઘરમાં વઝુ કર્યા પછી મસ્જીદમાં આવે તો તે પાછા ફરવા સુધી નમાઝની હાલતમાં હોય છે, માટે તેને જોઇએ કે તે આ જાતનું કોઇ કામ ન કરે. પછી આપ (સ.અ.વ.) એ પોતાના એક હાથની આંગળીઓને બીજા હાથની આંગળીઓને દાખલ કરી (એટલે કે કોઇ બેહુદુ ખરાબ કામ ન કરે) (સહીહ ઇબ્ને ખુઝેમહ)

ઈસ્લામિક ઈન્ફર્મેશન સેન્ટર-કચ્છ દ્વારા પ્રકાશિત પુસ્તકો		
ક્રમ	પુસ્તકનું નામ	લેખક
૦૧	સિરતુન્નબી (સ.અ.વ.) કિવઝ	અબુ વસીમ અ.રહીમ મુહમ્મદી
૦૨	ગુનાહે કબીરા	ઈમામ શમ્સુદ્દીન ઝહબી (રહ.)
૦૩	દુઆએં	મૌ. શાહીદ જામઈ 'રાજકોટી'
૦૪	સ્ત્રીઓના વિશિષ્ટ મસાઈલ	શૈખ સાલેહ અલ ફઉઝાન
૦૫	મીલાદુન્નબી અને મોહબ્બતે રસુલ (સ.અ.વ.)	ડો. ફઝલૂર્રહમાન મદની
૦૬	સીરતે નબવી અને ગેરઇસ્લામી વિચારો	મૌ. અબુલઆસ વહીદી
૦૭	નમાઝ ની સઝાવટ	મૌ. મુહમ્મદ ઈસ્માઈલ સામરોદી
૦૮	યા અલ્લાહ મદદ	હાફીઝ સલાહુદ્દીન યુસુફ
૦૯	અહમ દીની અસ્બાક	શૈખ અ.અઝીઝ બિન અબ્દુલ્લાહ બિન બાઝ
૧૦	રોઝાના મસાઈલ	મૌ. મુહમ્મદ ઈકબાલ કીલાની
૧૧	ઝકાતના મસાઈલ	મૌ. મુહમ્મદ ઈકબાલ કીલાની
૧૨	હજ્જ અને ઉમરાહના મસાઈલ	મૌ. મુહમ્મદ ઈકબાલ કીલાની
૧૩	ફઝાઈલે કુર્આન મજીદ (સંક્ષિપ્ત)	મૌ. મુહમ્મદ ઈકબાલ કીલાની
૧૪	દુઆ કે મસાઈલ	મૌ. મુહમ્મદ ઈકબાલ કીલાની
૧૫	શૈતાન કા ઈન્ટરવ્યુ	મુહસીન હિજાજી
૧૬	તફસીર સૂરઃ બકરહ	હાફીઝ સલાહુદ્દીન યુસુફ
૧૭	કલમાએ તૌહીદ કા મઅના...	મુહમ્મદ ઉમેર ટોંકી
૧૮	જિન, જાદુ ઔર બિમારીઆ દૂર કરનેકા ઈલાજ	સઈદ બિન અલી બિન વહફ અલ કહતાની
૧૯	દીન કે તીન અહમ ઉસુલ	શૈખુલ ઈસ્લામ મુહમ્મદ અત્તમીમી
૨૦	એહલે સુન્નત વલ જમાઅત કા અકીદા	શૈખ મુહમ્મદ બિન સાલેહ અલ ઉષૈમીન
૨૧	મુસલમાન કા અકીદા	શૈખ મુહમ્મદ બિન જમીલ ઝૈનુ
૨૨	નબી (સ.અ.વ.) કી નમાઝ	શૈખ અબ્દુલ અઝીઝ બિન અબ્દુલ્લાહ બિન બાઝ રહ.
૨૩	સૂરઃ યાસીન	મતન ઔર તર્જુમા